

SPOMÍNAME

„Všetko má svoj čas a svoju chvíľu každé úsilie pod nebom.

Svoj čas má narodiť sa,
svoj čas má zomrieť
svoj čas má vysádzať,
svoj čas má sadenice vytrhať.“

Kaz 3,1-2

V čase novembrových chryzantém prichádzame na cintoríny, kde spočívajú naši predkovia, príbuzní, priatelia, kde môžeme čítať na náhrobných kameňoch i neznáme mená. V tomto melancholickom čase preniknutom úžasným pokojom si zvlášť spomíname na ľudí, ktorí prešli bránou smrti.

Počas dušičkového obdobia sa valalické cintoríny premenili na nádherné záhrady s pietnym tichom, ale pritom s najvyššou koncentráciou návštevníkov. Každý prišiel vyjadriť svoju úctu zomrelým vlastným spôsobom. Niektorí skromnou kyticou chryzantém, iní okázalým vencom, ďalší ligotajúcimi sa sviecami, ale všetci tichým zamyslením sa nad životom a smrťou. Modlitbou za nebohých.

Mgr. Pavol Kacvinský, foto: Dušan Kmec
Pokračovanie na str. 4

V týchto dňoch sa nám mihajú posledné zvyšky trpezlivosti, ktoré nám ostali. Mnohí mi telefonujete, píšete o neporiadku, rozbitých cestách, neoznačených výkopoch...

Snažím sa operatívne dodávateľ a tlačit', aby v každom konkrétnom prípade zjednal nápravu. Komunikácie by mali byť ukončené do konca mesiaca november. Vodárenská spoločnosť realizuje pred asfaltovaním tie vodovodné prípojky, ktoré zasahujú do cesty. Ostatné v rámci projektu **NAPOJME SA** budú urobené až v budúcom roku. V decembri začne preberacie konanie medzi dodávateľom a vodárenskou spoločnosťou a následne

Z PRACOVNÉHO STOLA STAROSTU

kolaudačné konanie. **Predpokladám, že kolaudačné rozhodnutie bude vydané v marci.** A po tomto termíne sa môžu napájať domácnosti. Nie skôr. Píšem to preto, lebo už teraz niektorí nedomyselní tajne prečerpávajú obsah žúmp do kanalizácie. Ak chce montér začať montovať technológiu, najprv musí dať vyprázdiť šachtu a potom pracovať v nezniesiteľnom smrade.

Hneď po položení nového asfaltu sa množia žiadosti o montáž spomaľovačov - retarderov. Predchádza tomu niekoľko administratívnych úkonov. Projekt, vyjadrenia polície, vydanie rozhodnutia a samotná montáž. Problém je ale v niečom inom. Prečo všetci vodiči musia

trpieť kvôli niekoľkým pretekárom. A to ani nehovorím o starších cyklistoch alebo o problémoch pri zimnej údržbe. **Preto chcem požiadať všetkých vodičov, aby v obci dodržiavali predpísanú rýchlosť. Na tých pár metroch časovo nič nestratíme a život bude znesiteľnejší.**

Pozitívne ma prekvapil veľký záujem o lístky na divadelné predstavenie Martinského komorného divadla v sále nášho kultúrneho domu. Aj preto sme s pánom riaditeľom divadla Františkom Výrostkom predbežne dojednali ďalšie predstavenie na budúci rok. Mohla by vzniknúť pekná tradícia.

Ing. Štefan Petrik

UZNESENIA ZO ZASADNUTIA OBEČNÉHO ZASTUPITEĽSTVA VALALIKY

OZ schvaľuje:

- plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na 10/2015 – 03/2016

- VZN č. 4/2015 o zrušení VZN č. 7/2013 o podmienkach chovu a držania hospodárskych zvierat na území obce

- VZN č. 5/2015 o zmene a doplnení VZN č. 1/2008 prevádzkového poriadku verejných detských ihrísk

- VZN č. 6/2015, ktorým sa určuje školský obvod základnej školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Valaliky s pozmenenými pripomienkami

- návrh na odpis nevymožiteľný pohľadávok za sociálne pôžičky vo výške 514,91 €.

- v súlade s § 9a ods. 8 písm. e) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov zámer predať z dôvodu hodného osobitného zreteľa pozemok parcela KNC č. 1373/2, druh: zastavané plochy a nádvoria o výmere 31 m², ktorý vznikol oddelením od parcely KNC č. 1400, druh: zastavané plochy a nádvoria zapísaná na LV č. 2217 vo vlastníctve obce Valaliky ako diel 2 o výmere 6 m² a od parcely KNE č. 76, druh: zastavané plochy a nádvoria zapísaná na LV č. 2217 vo vlastníctve obce Valaliky ako diel 1 o výmere 25 m² v k. ú. Valaliky Jozefovi Vavrekovi a manželke Márii, obaja bytom Nábřežná 20, 044 13 Valaliky z dôvodu, že tieto pozemky dlhodobo užívajú a súvisle nadväzujú na pozemok parcela KNC č. 907/2 vo vlastníctve manželky. Z dielov 1 a 2 vznikla novovytvorená parcela KNC č. 1373/2 k.ú. Valaliky, a to na základe GP č. 62/2015 zo dňa 06.07.2015, ktorý vypracovala GEODETICKÁ kancelária, Marek Albert, Klimkovičová 22, Košice a úradne overený Okresným úradom Košice-okolie, katastrálny odbor pod číslom 840/2015 dňa 14.07.2015

- predaj pozemku parcela KNC č. 1373/2, druh: zastavané plochy a nádvoria o výmere 31 m², ktorý vznikol oddelením od parcely KNC č. 1400, druh: zastavané plochy a nádvoria zapísaná na LV č. 2217 vo vlastníctve obce Valaliky ako diel 2 o výmere 6 m² a od parcely KNE č. 76, druh: zastavané plochy a nádvoria zapísaná na LV č. 2217 vo vlastníctve obce Valaliky ako diel 1 o výmere 25 m² v k. ú. Valaliky Jozefovi Vavrekovi a manželke Márii, obaja bytom Nábřežná 20, 044 13 Valaliky za kúpnu cenu 820,- € stanovenú znaleckým posudkom č. 51/2015, ktorý vypracovala Ing. Beáta Serbinová.

Z dielov 1 a 2 vznikla novovytvorená parcela KNC č. 1373/2 k.ú. Valaliky, a to na základe GP č. 62/2015 zo dňa 06.07.2015, ktorý vypracovala GEODETICKÁ kancelária, Marek Albert, Klimkovičová 22, Košice a úradne overený Okresným úradom Košice-okolie, katastrálny odbor pod

číslom 840/2015 dňa 14.07.2015. Žiadatelia sú povinní uhradiť náklady súvisiace s vypracovaním znaleckého posudku vo výške 142,61 € ako aj správny poplatok súvisiaci s predložením návrhu na vklad do katastra nehnuteľností.

- kúpu pozemku v obci Valaliky, k. ú. Valaliky, zapísaného na liste vlastníctva č. 1746 ako parc. KN-C č. 1247/117 druh pozemku záhrady o výmere 420 m² od vlastníkov Božena Gašková, Gabriel Gaško a Martina Gaško, všetci traja bytom Raketová 1, Košice

- kúpu spoluvlastníckeho podielu 1/112 na spoločnej ceste, kat. územie Valaliky ako parc. KN-C č. 1179/2 druh pozemku záhrady o výmere 1959 m² zapísanej na liste vlastníctva č. 1649 od vlastníkov Božena Gašková a Gabriel Gaško, obaja bytom Raketová 1, Košice za cenu 5.000,- €.

- ukončenie Nájomnej zmluvy č. 5/2008 zo dňa 02.10.2008 a Nájomnej zmluvy č. 2/2010 zo dňa 12.7.2010 s nájomcom Pekáreň Valaliky, s.r.o. Hlavná 37, Valaliky dohodou ku dňu 06.08.2015. Dohoda o skončení nájomných vzťahov bude uzatvorená so správcom spoločnosti Pekáreň Valaliky, s.r.o. JUDr. Jozefom Vaškom

- Správu o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti Základnej školy, Hlavná 165, 044 13 Valaliky za školský rok 2014-2015.

- v zmysle čl. 6 Nájomnej zmluvy č. 1/2015 uzatvorenej medzi obcou Valaliky a nájomcom Ing. Štefanom Fetykom – Mäso Medzibodrožie, Pavlovo 67, 076 35 Svätá Mária úhradu vo výške 1.180,- € ako nutnú opravu v prenajímaných priestoroch, ktorú nájomca zrealizoval na vlastné náklady,

- ukončenie Nájomnej zmluvy č. 1/2015 medzi obcou Valaliky a nájomcom Ing. Štefanom Fetykom – Mäso Medzibodrožie, Pavlovo 67, 076 35 Svätá Mária dohodou ku dňu 30.09.2015.

- Plán investičnej výstavby na rok 2016

- poskytnutie finančných prostriedkov na terénne sociálne pracovníčky na mesiac november 2015 a december 2015 na úhradu mzdových a odvodových povinností

OZ berie na vedomie:

- stanovisko Finančnej komisie obce Valaliky zo dňa 21.09.2015 ohľadom:

a) monitorovacie správy o plnení rozpočtu a programov k 30.06.2015

b) Výročnej správy obce Valaliky za rok 2014

- Monitorovaciu správu o plnení rozpočtu a programov

k 30.06.2015

- Výročnú správu obce Valaliky za rok 2014

- stanovisko Kultúrno-sociálnej komisie zo dňa 09.09.2015 ohľadom:

a) návrhu VZN č. 5/2015 o zmene a doplnení VZN č. 1/2008 prevádzkového poriadku verejných detských ihrísk

b) návrhu VZN č. 6/2015, ktorým sa určuje školský obvod základnej školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Valaliky

- stanovisko Stavebnej komisie obce Valaliky zo dňa 19.08.2015 ohľadom:

- žiadosti o zriadenie miestnej komunikácie na súkromnom pozemku- Martin Hudý, Kostolná 25/67, Valaliky

- stanovisko Stavebnej komisie obce Valaliky zo dňa 07.10.2015 ohľadom:

a) žiadosti o refundáciu stavebných prác pri rekonštrukcii nebytových priestorov obce, resp. žiadosti o pozastavenie prenájmu predajne mäsa a mäsových výrobkov- Ing. Štefan Fetyko – Mäso Medzibodrožie, Pavlovo 67, 076 35 Svätá Mária

b) žiadosti o odkúpenie pozemku parcela č. 921/6 – Ing. Marta Pustaiová, Nábřežná 1, 044 13 Valaliky

c) návrhu na zastrešenie pódia za zdravotným strediskom

OZ určuje:

- v súlade s § 11 ods. 4 písm. i) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1.9.2015:

a) plat hlavného kontrolóra obce vo výške stanovenej výpočtom podľa § 18c ods. 1až 4 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,

b) mesačný odmenu podľa § 18c ods. 5 a 6 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov vo výške 10 % určeného platu

OZ ruší:

- uznesenie č. 45/2015 zo dňa 03.06.2015

OZ deleguje:

- za člena Rady školy pri Materskej škole, Poľná 4, Valaliky poslanca Jozefa Kľučára a odvoláva Ing. Marcela Ulika

OZ ukladá:

- Stavebnej komisii vypracovať stanovisko ku žiadosti Jána Arvaia, Lomená 41, 044 13 Valaliky o odkúpenie časti parcely KNC č. 1102 zo dňa 19.10.2015.

Nezodpovední majitelia psov

Voľne pohybujúce sa psy na ulici. Stále sa opakujúci problém. Niektorí z vás nám hlásite, že na tejto alebo tejto ulici pobežuje pes alebo dokonca psy, obávajú sa, že môžu niekoho pohryzť, že sa tam pohybujú malé deti. Z času na čas sa dokonca stane, že pes v skutočnosti niekoho pohryzie. Dotyčný sa príde na úrad sťažovať, ale nechce robiť majiteľovi psa „zle“, tak len nech s tým úrad niečo urobí, ale bez toho, aby sa niekde uvádzalo jeho meno.

Začiatkom novembra sme si objednali u zmluvného partnera TD, s.r.o. odchyt psov. Odchytili dvoch. Odchytených psov mohlo byť oveľa viac, avšak tieto psy pri cítiacom nebezpečenstve rýchlo zaliezli cez dieru v oplotení do bezpečia svojho domova. Nešlo teda o žiadnych psov „bezdomovcov“, t. j. túlavých psov, ale psov, ktorí sú riadne označení známku a ktorí majú svojich majiteľov. Podľa slov **Miloslava Hudáka** zo spoločnosti TD, s.r.o., ktorý uskutočnil odchyt. „Na základe zistení počas vykonávania odchyty túlavých zvierat - psov v obci Valaliky môžem konštatovať, že v obci nebol zaznamenaný pohyb opustených psov, t.j. psov, ktorých sa ich nezodpovední majitelia zbavili „vyhodením“ na ulicu.

Vo zvýšenej miere bol zaznamenaný pohyb túlavých zvierat - psov, ktorých nezodpovední chovatelia nezabezpečili opatrenia na zabránenie úteku zvierat z chovného priestoru. Takýmto konaním naplnili skutkovú podstatu priestupku podľa § 48 ods. 3 písm. h) Zákona o veterinárnej starostlivosti č. 39/2007 Z.z. v platnom znení. Týchto túlavých psov nebolo možné odchytiť práve z dôvodov, že dierami v plotoch vybežovali na miesta verejnosti prístupné a následne vbežli tými istými dierami späť na súkromné pozemky“. Čo dodať. Nemôžeme byť pasívni pri riešení tohto problému. Ak ho naozaj chceme vyriešiť, musíte pomôcť aj vy. Napríklad

tým, že odfotíte voľne pohybujúceho sa psa na ulici a písomne nám oznámite, že v daný deň v danom čase tento pes voľne behal po ulici, priložíte fotku, pomôže aj údaj o potenciálnom majiteľovi psa.

Obecný úrad tento podnet buď postúpi Regionálnej veterinárnej a potravinovej správe Košice - okolie, ktorá za tento priestupok môže fyzickej osobe udeliť pokutu vo výške 400 až 1000 €, resp. obec môže držiteľovi psa udeliť za priestupok podľa §7 ods. 1 písm. f) zákona č. 282/2002 Z. z. pokutu, a to na základe toho, že **nezabránil voľnému pohybu psa okrem priestorov na to určených**. V záujme toho, aby nám psy nebehali voľne po uliciach a aby sme priviedli ich majiteľov k väčšej zodpovednosti, plánujeme častejšie realizovať odchyty psov v našej obci.

Niektorých z vás možno zaujíma čo sa stane so psami, ktorí sú odchytení v rámci plánovaného odchyty psov. Títo

psi sú umiestnení do karanténnej stanice. Miloslav Hudák zo spoločnosti TD, s.r.o.: „Po vykonaní odchyty sa aplikuje jedno z preventívnych opatrení - karanténizácia, počas ktorej je každý jedinec pod dohľadom veterinárneho lekára. Doba karanténizácie nie je v žiadnom právnom predpise presne stanovená, ale z medicínskeho hľadiska by mala trvať min. 14 dní, prípadne viac. Počas tejto doby sa skúma zdravotný stav odchytených jedincov. Pokiaľ počas tejto doby nie je potvrdená žiadna z chorôb prenosná na človeka a zvieratá, každý jedinec je z vakcinovaný proti besnote, odčervnený, odblíšený, je mu vystavený vakcinačný preukaz a sú umiestňované do náhradnej starostlivosti záujemcom o ich chov - bezplatne.

Eutanázia je vykonaná len z primeraných dôvodov uvedených v Zákone č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov. Konkrétne, len v prípadoch bezbolestného usmrtenia zvierat a z dôvodu jeho nevyliciteľnej choroby, závažného alebo rozsiahleho poranenia alebo jeho veku, ak je jeho ďalšie prežívanie spojené s nepretržitou bolesťou alebo utrpením. O eutanázii rozhodujú a túto vykonávajú výlučne veterinári lekári.“

Každý majiteľ psa, ktorý bol odchytený v rámci plánovaného odchyty, môže požiadať spoločnosť, ktorá realizovala odchyt, o jeho vrátenie. Musí však rátať s tým, že sa tak stane za určitý poplatok. Dovoľujeme si týmto článkom apelovať na všetkých tých majiteľov, ktorých psy behajú po miestnych komunikáciách, aby prijali potrebné opatrenia na zabránenie ich voľnému pohybu.

Buďte prosím ohľaduplní k tým, ktorí sa kvôli vášmu psovi, ktorý je práve na ulici, bojí o seba či svoje dieťa z dôvodu prípadného pohryznutia.

Jana Pelegrin
foto: Miloslav Hudák

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Vítame najmenších Valaličanov:

Buzice: Olívia Demková, Richard Lučkai, Barbora Klučárová, **Eliška Hudáková**
Bernátovce: Matej Šimko, Kristína Kaintz
Všechsvätých: Tomáš Leško

Rozlúčili sme sa:

Buzice: Ján Cenknér
Bernátovce: Ladislav Hudy

Košťany: Ladislav Šimko

Blahoželáme novomanželom:

Ing. Viktor Sopko (Valaliky – Všechsvätých)
a Ing. Petra Kuchárová (Košice - Sídliisko KVP)
František Rusínák (Košice – Staré mesto)
a **Jarmila Szunyogová (Valaliky – Všechsvätých)**

Matúš Kováč (Valaliky – Bernátovce)

a Paulína Pirošková (Bočiar)

Tomáš Jiříček (Valaliky – Buzice)

a Veronika Hudecová (Hrašovík)

Arnold Gavaj (Strážske) a **Zuzana**

Szilágyiová (Valaliky – Buzice)

Marián Joška (Valaliky – Bernátovce)

a Monika Janovičová (Košice – Dargovských hrdinov)

SPOMÍNAME

(dokončenie zo str. 1)

V tomto čase si pripomínáme aj odchod do večnosti jednej osoby, ktorej v srdci navždy ostali zapísané Valaliky. Rehoľná sestra pôsobiaca u nás ako matka predstavená v kláštore misijnej kongregácie Služobníč Ducha Svätého - sestra Aleška Mária Miksová.

18. novembra 2014 posilnená sviatosťou chorých vo veku 86 rokov a v 64. roku rehoľných sľubov, spojená s Kristom v návrate k Otcovi zavŕšila svoju misionársku službu. Bola jedna zo sestier, ktoré zažili prenasledovanie totalitného režimu. V noci

z 12. - 13. októbra 1951 bola medzi tými, ktoré boli násilne vyvezené do tovární v Čechách na nútené práce.

V období uvoľnenia politického režimu sa stala jednou z predstaviteľiek podzemnej cirkvi. Dlhé roky stála na čele kongregácie a s oduševnením riadila rehoľu na Slovensku. Po páde komunizmu sa pustila so spolusestrami do obnovy rehoľných domov, ktoré im boli zhabané počas totality.

V dôchodkovom veku sa dostala na svoju poslednú misijnú službu a to práve do našej farnosti Valaliky. Ako neraz spomínala, prirástli jej k srdcu ako žiadne iné miesto, kde pôsobila. Po odchode do provinciálneho domu v Ivánke pri Nitre, kde išla na zaslúžený odpočinok, bola vždy spojená

s Valalikami, lebo pán farár Juraj Kamas jej zasielal každý mesiac farský bulletin.

Sr. Aleška ho čítala všetkým sestrám pri raňajkách. A stále, keď sme sa spolu stretli alebo keď ju navštívil niekto z Valalikov, zaspomínala si a nechala pozdravovať všetkých Valaličanov. Na jednej z pohľadníc mi pripísala odkaz:

„V duchu a v modlitbách som s Vami všetkými denne spojená! Valaliky sú moje.“

Teraz si pripomíname 1. výročie jej smrti a verím, že mnohí, čo ju poznali jej venujú tichú modlitbu. Tak ako to robievala aj ona počas svojho života.

Mgr. Pavol Kacvinský
foto: archív sestry Aleška

Nezabudnuteľný zážitok

Vypredaná sála kultúrneho domu bola plná spomienok na vystúpenie martinských divadelníkov spred dvadsiatich troch rokov. Vtedy to bol Goldoniho „Sluha dvoch pánov“, ktorý na nás zapôsobil takou silou, že ešte aj dnes si občas pripomenieme niektoré scény. Aké to bude dnes? 1+1=3 okrem znalcov nič nehovorí...

Náš rodák František Výrostko vie, čo potrebuje človek v dnešnej dobe a trafil presne na správnu strunu diváckej duše a bol z toho herecký koncert, na aký sa nezabúda.

Herci nás svojimi výkonmi držali v napätí, ktoré striedali výbuchy smiechu. Nikto si neuvedomoval, že to trvalo stotridsaťpäť minút. Krásne dve hodiny! Záverečný potlesk postojacky vyjadril jedno veľké „**ĎAKUJEME!**“

Veríme, že nebudeme čakať opäť desiatky rokov na návštevu z Martina!

Na okraj: Iste nie všetci diváci vedia, že František Výrostko hral na „svojom“, javisku. Po dokončení kultúrneho domu boli problémy so zariadením javiska. Požiadali sme ho o pomoc a o dva týždne bolo všetko urobené. Ešte raz vďaka!

Ladislav Andor, foto: Dušan Kmec

Do nas ľudze, do nas

Pod týmto názvom oslávila Valalická krojovaná paráda 10. ročník svojej existencie a zaradila sa medzi vyhladávané folklórne podujatia. 11. októbra 2015 sa o 14:30 konala tradične ružencová pobožnosť vo farskom kostole Všetkých svätých. Na nej sa zúčastnili folkloristi a zaspievali aj staré zbožné piesne. Potom sa spoločne vybrali v sprievode so spevom a hudbou do sály kultúrneho domu.

V kultúrnom programe sa prestriedali folklórny súbor Jahodná z Košíc, folklórna skupina Bel'anka z Košickej Belej a ich detská folklórna skupina Bel'anček. Spevom i tancom a starými krojmi sa predviedli aj členovia folklórnej skupiny Škvarkare z Košickej Novej Vsi a spevom prítomných potešila ženská spevácka skupina Harčarki z Pozdišoviec.

Nechýbali ani domáci a predstavili sa scénkou „Priadky“, ktorú nahrávali aj pre rádio Regina. Na záver ženská spevácka skupina Paradne nevesty a folklórna skupina Kadlubek ukázali ako vyzerala tanečná zábava v 50. rokoch

minulého storočia vo Valalikoch. Všetkým prítomným do tanca zahrála ľudová hudba Jahodná.

Sprievodnými akciami boli prezentácie starých dobových fotografií ako aj fotoprezentácia z jednotlivých ročníkov krojovanej parády. Slávu valalického kroja vyzdvihla aj pripravená výstava tradičného odevu z 20. storočia. Nechýbali ani ukážky šikovných remeselníkov. Svoje

umenie prezentovali hrnčiarka, čipkárka a drôtikár. Prítomní účastníci mohli zakúsiť aj chuť tradičných výrobkov – chlieb s masťou a cibuľou, slaninku, klobásu, či škvarky. Pre milovníkov sladkého boli pripravené kysnuté koláče so všelijakými náplňami, ktoré s láskou napiekli členky Klubu seniorov vo Valalikoch. Vďaka patrí aj Kultúrnej komisii pri OZ, ktorá pomáhala nielen pri

prípravách podujatia, ale aj počas neho. Nezabúdame ani na zamestnancov obecného úradu za pomoc v kuchyni a pri obsluhovaní, ale i za pomoc, ktorá sa skrývala v zákulisí.

Môžeme byť právom hrdí na ďalší ročník Valalickej krojovanej parády, ktorá vzdala hold kroju a jeho nositeľom, keď nám odovzdali a stále odovzdávajú naše kultúrne dedičstvo. **Pri 10. výročí sme si spomenuli aj na iniciátora krojovanej parády, ktorým je bývalý starosta obce Ing. Milan Tóth.** Hoci sa jej zo zdravotných dôvodov nemohol zúčastniť osobne, bol s nami srdcom a myslou, aj keď len na nemocničnom lôžku.

Veríme, že vyhladávané podujatie organizované obcou Valaliky v spolupráci s Kultúrnym centrom Abova za podpory Ministerstva kultúry SR si nájde priazeň širokej verejnosti aj v budúcnosti. **Pevne dúfame, že aj v ďalšom desaťročí sa nám podarí uctiť si náš tradičný kroj a ukázať, že máme byť na čo právom hrdí.**

Mgr. Pavol Kacvinský
foto: Matúš Smoleň

Všeličo o klube seniorov

Klub seniorov vo Valalikoch intenzívne pokračuje v svojej činnosti. Aj keď je už chladnejšie jesenné počasie, nezaháľajú. Počas celého kalendárneho roka sa pravidelne stretávajú. Naplánované mali toho dosť.

Fašiangy sú časom, kedy si radi zaspievajú a pohostia sa vlastnoručne prichystanými dobrotami. V marci prispeli svojimi výrobkami na podujatí „Valalické maľované vajčko“, ktoré sa konalo v kultúrnom dome vo Valalikoch.

Keď už slniečko dobre hrialo zorganizovali kúpanie v **Sárospataku**. Veľkou udalosťou v klube bola návšteva priateľov z Košťan nad Turcom a mesta Košťany v Čechách. To, že boli hostia spokojní, svedčí aj e-mail: „**Moc se nám u vás líbilo. Celou cestou domů jsme vzpomínali jací jste byli všichni milí a pozorní.**“

Stretnutiu pri opekačke sa naši seniori nikdy nebránia. Je to príležitosť porozprávať a zabaviť sa pri speve za sprievodu harmoniky.

Neomysliteľnou súčasťou života našich seniorov sú poznávacie výlety. Navštívili **Ludzimierz** - dedinku v Poľsku, ktorá je strediskom katolíckej kultúry; **Łutinu**

Bazilika v Ľutine.

– obec, ktorá leží v okrese Sabinov a je najväčším gréckokatolíckym mariánskym pútnickým miestom na Slovensku; **Betliar** - nádherné múzeum našej histórie; **Zádiel** - miesto, kde si človek v nádhernej prírode môže oddýchnuť.

Aby toho nebolo málo, ich šikovné ruky pomáhali pri pečení dobrôt pre návštevníkov „Valalickej krojovanej parády“ v kultúrnom dome vo Valalikoch. Nesmieme zabudnúť ani na pravidelné

návštevy Štátneho divadla v Košiciach.

Čas od času majú aj svojich jubilantov, ktorým nie raz príde do klubu zablahoželať aj pán starosta Ing. Stefan Petrik.

Podujatí, ktoré si organizujú je počas celého roka dosť. Radi sa stretávajú či v klube, na výlete, ba aj na trhoch. Držme im palce, aby mali pevné zdravie, veľa elánu na poznávanie zaujímavých miest.

Eva Výrostková

Foto: Zuzana Roková

Ukážka z knihy autorov Vladimíra Šolca a Rastislava Gergela

Rady seniorom

Pre seniorov je najväčším šťastím mať pri sebe niekoho blízkeho, s ktorým sa môžu porozprávať (niekto z rodiny, dobrý priateľ..).

Nie je dobré počúvať samé zlé správy v televízii, rozhlase. Radšej sa treba venovať ručným prácam, čítaniu kníh. Netreba odpovedať na inzeráty, kontaktovať sa s podomovými obchodníkmi bez toho, aby to nebolo oznámené príbuzným.

V prípade, že starší človek žije sám, mal by dať tele-fónne číslo známym alebo susedom.

Dohodnúť sa na vzájomnej a pravidelnej kontrole. Mladší páchatelia vedia využiť aj to, keď seniori len na pár minút vyjdú z domu a nezamknú ho. A hlavne. Kľúče od domu (bytu) netreba dávať pod kvetináčce, či pod rohožku.

Život a zdravie sú cennejšie ako peniaze. Preto by sa nemala

dávať príležitosť ukradnúť kabelku, tašku. A keď už. Netreba sa brániť za každú cenu. Je treba sa pohybovať stále tam kde je viac ľudí. Zapamätať si dôležité **číslo 158**.

Pri nebezpečných situáciách práve polícia pomôže. Pri zabezpečení svojho majetku je potrebné nepodceňovať starostlivé zamykanie.

Vladimír ŠOLC
Rastislav GERGEL

**25 RÁD PRE DETI, DOSPELÝCH
A SENIOROV AKO CHRÁNIŤ
SVOJ ŽIVOT, ZDRAVIE
A MAJETOK**

Cudzím osobám netreba otvárať hneď dvere. K tomu by malo slúžiť kukátko, pomocou ktorého sa dá zistiť kto stojí vonku. **Väčšia suma peňazí má byť uložená v banke a nie doma.** Pri krádeži dôležitých dokumentov

(občiansky preukaz, pas.) je potrebné všetko nahlásiť polícii.

Veľkú chybu robia ako mladí, tak aj seniori, keď pri nakupovaní nechávajú peňaženku bez dozoru. Netreba v nej nikdy nosiť veľkú sumu peňazí. **Radšej peniaze a doklady nosiť oddelene.**

Je veľa podvodníkov, ktorí zneužívajú dôverčivosť

seniorov. Tu platí – neznáme osoby nepúšťať do domu. Od pracovníkov elektrární, vodární, plynární požadovať preukaz a mali by byť už dopredu ohlásení. Nič nepodpisovať a nikomu koho nepoznáme nezverovať telefónne číslo.

Najčastejšou zámienkou páchatel'ov ako sa dostať k peniazom je vydávanie sa za rodinného príslušníka, za vodiča pokazeného auta, či účastníka dopravnej nehody. Zvláštnou kategóriou sú tzv. nákupné výlety, na ktorých sa nanucuje často predražený a nekvalitný tovar. Treba dbať na riadne prečítanie zmluvy o spotrebnom úvere, nesúhlasiť s odvozom do banky alebo bankomatu za účelom vybratia peňazí. **Osobné doklady nikdy netreba vydať z rúk.**

V cestnej premávke je treba byť veľmi pozorný. Nezabúdať nosiť reflexné prvky. Jazdu na bicykli si musí zväziť každý sám vzhľadom na svoj zdravotný stav. **Život a zdravie majú pre nás všetkých tú najcennejšiu hodnotu. Preto je potrebné vynaložiť všetky dostupné prostriedky na ich ochranu.**

Hasiči pomáhajú

Novodobá história Dobrovoľného hasičského zboru obce Valaliky a Geča sa píše od roku 2008. Zbormajstrom - predsedom je pán **Ladislav Tkáč**, ktorý má na starosti 21 (Valaliky) resp. 12 (Geča) hasičov. Z ich činnosti vyberáme: napr. hasiči obdržali dňa 18.10.2015 hlásenie od občana našej obce, ktorý upozorňoval na zdvihnutie spodných vôd na Abovskej ulici. Prejavilo sa to vysokou hladinou vody v jeho studni. Pod rizikom vyrazenia spodnej vody do pivničných priestorov sa vyhlásila pohotovosť členom hasičskej jednotky, ktorí sa v priebehu pár minút dostavili na základňu.

Vyrazili na technický zásah, na ktorom bola práca veľmi náročná a zdĺhavá. Pri zásahu sa použila aj špeciálna technika, ako čerpadlo Tohatsu, ktoré je určené presne na takéto zásahy. Posádku vozidla tvorili: veliteľ Patrik Papp, strojník Ladislav Tkáč, prieskumník Patrik Lacko.

Hľadáme nových členov do Dobrovoľného hasičského zboru obce Valaliky. Môžete nás kontaktovať v budove obecného úradu v obecnej knižnici, alebo cez e-mail: dhz.valaliky@gmail.com a nájdete nás aj na facebookovej stránke **Hasiči Valaliky**.

Text a foto: Patrik Papp

Prečo vypadáva elektrická energia

Mnohí z vás vážení občania určite postrehli, že často dochádza ku krátkym výpadkom elektrickej energie.

Východoslovenská distribučná, a.s. vo svojom stanovisku k tomuto problému uviedla, že výpadky elektrickej energie sú spôsobené prechodnými javmi na distribučnej sieti vysokého napätia, ktorá okrem iných obcí zasahuje aj našu obec.

RWEGROUP

Podľa slov VSD, a.s. je mimoriadne náročné identifikovať príčinu takejto krátkej poruchy.

Na vzdušnej sieti vysokého napätia môže byť spôsobená cudzím dočasným vplyvom ako sú napríklad konáriky stromov a podobne. Pre účely identifikácie miest, ktoré spôsobujú tieto výpadky vykonala

spoločnosť mimoriadne pochôdzky na danej distribučnej sieti, prípojok a zariadení pripojených do distribučnej sústavy v cudzom majetku, dočasne zmenili základné zapojenie distribučnej sústavy a zabezpečili monitorovanie prechodných javov napájacej Elektrickej stanice 110/22 kV s cieľom identifikovať príčinu. Nájdene možné miesta porúch boli ošetrené, pričom VSD, a.s. situáciu naďalej monitoruje.

Jana Pelegrin

Dobrovoľníctvo vo Valalikoch

Dnes si mnohí ľudia povzdychnú, že človek nič nedostane zadarmo a nezištná pomoc akoby už nikomu nič nevravela.

Avšak v septembri sme sa mohli vo Valalikoch presvedčiť o opaku. Občianske združenie Kadlubek, ktoré funguje pri folklórnej skupine privítalo medzi sebou dobrovoľníka, v rámci medzinárodného projektu **CCI Greenheart**.

Mladý študent z Kokšova-Bakše **Bc. Marek Ružička** oslovil našu organizáciu, že nám ochotne pomôže v rámci svojich dobrovoľníckych aktivít. Vrátil sa zo Spojených štátov amerických, kde sa zúčastnil projektu CCI Greenheart, ktorá je pobočkou Greenheart International.

Funguje ako nezisková organizácia spájajúca ľudí a planétu k vytvoreniu globálnych lídrov prostredníctvom osob-

nostného rozvoja, ekológie, dobrovoľníckej služby a kultúrnej výmeny. V programe ambassadorscholarship mal možnosť prezentovať svoje nápady a zapojiť sa medzi ostatných mladých ľudí z celého sveta, aby dokázali, že vedia nezištné pomôcť.

V USA vypomáhal pri triedení a prerozdeľovaní potravín medzi sociálne slabšie obyvateľstvo. Svoje dobrovoľnícke

aktivity prezentoval aj na konferencii vo Washingtone. Po príchode na Slovensko oslovil OZ Kadlubek s ponukou výpomoci. Samozrejme, že sme jeho iniciatívu privítali a pomohol nám pri konzervovaní starých drevených predmetov, ktoré sme získali darom pre vytvorenie stálej ľudovej expozície.

V priebehu októbra 2015 nám vypomohol aj pri organizovaní výstavy krojov, ktorá sa uskutočnila počas 10. ročníka

Valalickej krojovanej parády. Všetky svoje činnosti uverejňuje na internete, čím nám i celým Valalikom robí dobrú reklamu v Amerike i po celom svete. **V súčasnosti už študuje v Nemecku a tak mu prajeme do ďalšej dobrovoľníckej práce ešte veľa nadšenia i energie a nech sa mu darí inšpirovať aj ďalších mladých ľudí.**

Text a foto: Mgr. Pavol Kacvinský

Osemdesiat rokov futbalu II.

Pravdepodobne najstaršia fotografia z histórie nášho futbalu. Ani dedičia fotky po otcovi, ani manželka všetkých hráčov nepoznajú. Prvý zľava Sedlák (Bandi), druhý Timko, piaty Július Eliáš (Dula Mičak), tretí sprava Pavol Orlovský, druhý Michal'anský. Vpredu - prvý sprava František Šimko (Koscelník), uprostred Jozef Eliáš (Fidaš).

Valaliky boli od začiatku bohatým prameňom kvalitných hráčov. Spomenúť všetkých, ktorí šíрили dobré meno nášho futbalu by si vyžiadalo knihu hrubú ako telefónny zoznam. Sotva by sme našli rodinu, kde nevyrástol nejaký hráč. Bolo ich toľko, že posilňovali kluby v okolí. Výnimkou neboli ani Košice. Ved' dorasteneckú ligu hrali: **Róbert Borták, Edo Hudák otec aj syn, Vincent Mitro, Vincent Šimko, Štefan Pecha, František Papcún, Ondrej Sviatko i jeho brat František, Imrich Sajko, Roman Podracký, Róbert Bakši,**

František Sviatko/Všechsvätých/ a Jožko Pastirčák. Najviac zažiarili Jožko Majoroš a Jaro Tímko. Obaja to dotiahli do reprezentácie Česko-Slovenska i samostatného Slovenska. Nikto nespočíta hráčov pôsobiach na okolí v Čani, Barci, Kokšov-Bakši, v Geči a v Gyňove. Všade patrili k posilám. **Vlado Sedlák** bojoval s Barcou o postup do 2. ligy, jeho brat **Jozef** v Čani. Tam pôsobili aj otec a syn, obaja menom **Anton Bakši.**

Zvláštnu kapitolu by sme mohli venovať pôsobeniu našich hráčov počas základnej vojenskej služby hlavne v Čechách.

Valaliky mali dlhé roky najlepšie mužstvo na okolí. Väčšinou hralo v súťažiach na úrovni terajšej 5. ligy. Dvakrát sa prebojovali do najvyššej krajskej súťaže, ale nepodarilo sa dlhšie v nej zotrvať. Kuriózne bolo najmä vypadnutie zo 4. ligy, ktorú sme hrali pod vedením Róberta Bortáka. Objednaný autobus aj napriek sľubu nedošiel a na osobných autách došli hráči na súperové ihrisko neskoro. Kontumačná prehra znamenala vypadnutie.

Vo Valalikoch rástli dobrí hráči. **Ladislav Richtárik** bol oporou v Lokomotive a potom vo VSŽ Košice, **Edo Hudák st.** v Lokomotive KE a v Bardejove, **Róbert Borták** si zahral na Národnom štadióne v Budapešti, kde žiarili svetové hviezdy ako Puškáš, Kocsis. Precestoval s futbalom pol sveta: USA, Peru, Honduras, Kolumbia. Príkladov pre nastupujúcu generáciu máme dosť. Žiaľ, ochotných kráčať v ich stopách je málo. Ačko je odkázané na pomoc cezpoľných. Nereálnym sa ukazuje cieľ osláviť 80tku postupom. Po 12. kole je mužstvo na 6. mieste so stratou 14 bodov. Plány sa možno podarí splniť nastupujúcej generácii.

Ospravedlňujem sa všetkým, ktorí v mojom článku nešli to, čo by podľa nich mal obsahovať. Ďakujem.

Ladislav Andor, foto: archív

Valalické nádeje, ktoré snád' vzkriesia slávu nášho jubilanta.